

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 2.8 Nisan 2022

Sayı: 3426

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 29/04/2022 10:35
Sayı: E-120.10-1009306

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2005 yılında 21 yıllığına özelleştirilen bilişim sektörünün önde gelen şirketlerinden Türk Telekomünikasyon AŞ'nin özelleştirme sonrasındaki durumu ve sorunlarının tespit edilmesi buna ilişkin gerekli çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci TBMM İç tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederim.

Serhan Tanrıkuş
İst. Mv.

Nurhayat Albaca Kayaçlı
Bursa Mv.

Ar. Burak Erbay
Mgla Mv.

Özcan Purcu
İzmir Mv.

Veli Ağbaba
Malatya Mv.
Lhal DEMİRTAŞ
Zonguldak Mv.

Seyit Torun
Ergo Mv.

Cengiz Güneş
Göcek Mv.

İrfan Kapan
Gaziantep Mv.

Suzan Sathw
Hatay Mv.

Orhan Sümer

Adana Milletvekili

Onursal Adıgüzel
İst. Mv.

Ayhan İsmet

Ayhan Arıman

Tahsin Tarhan
Kocaeli Mv.

Servet Ünsal
Ankara Mv.

Mehmet Polat
İzmir Mv.

GEREKÇE;

2005 yılında %55'i özelleştirilen ve 6,55 Milyar Dolar karşılığında 21 yıllığına Oger Telecom'un Türkiye'de kurduğu Oger Telekomünikasyon AŞ'ye (OTAŞ) devredilen Türk Telekomünikasyon A.Ş. hala Türkiye'de telekomünikasyon sektörünü elinde tutan bir kurumdur.

Söz konusu özelleştirmenin ardından ve daha sonra yapılan hisse devir işlemleri ile şirketin güncel ortaklık yapısı; %55 ile OTAŞ'a, %25 ile Hazine Müsteşarlığına, %5 ile Türkiye Varlık Fonuna ait ve %15'i halka arz edilen hisselerden oluşmaktadır.

Türk Telekom devirden önce üst üste 4 yıl en fazla Kurumlar Vergisi ödeyen, 2004'te 2,2 milyar TL net karı olan, 60 bine yakın çalışanı bulunan bir kurumken bugün çalışan sayısı 30 binlere inmiştir olup kiralamadan beklenen istihdam artışı sağlanamamıştır.

2005'te ihaleyi kazanan OTAŞ ilk etapta ihale bedelinin yüzde 20'sini peşin, kalanı ise beş eşit taksitte ödeyeceğini açıklamıştır. 2007 yılında 4,3 milyar dolarlık kredi alarak, borcunu 4 yıl erken kapatıp hisselerin sahibi olmuştur. Ancak Türkiye'deki borçlarını ödeyemeyince 2013'te 20 bankanın içinde bulunduğu konsorsiyumdan 4 milyar 478 milyon dolar ve 211 milyon 970 bin kredi alan OTAŞ Telekom, Eylül 2016'dan bu yana 4,75 milyar dolarlık kredinin üç ödemesini yapamamıştır. Yapılan sözleşme bankaların kredi alacaklarına karşılık Oger Telecom'un Türk Telekom'daki yüzde 55'lik hissesine el koymalarına olanak tanımaktadır.

2015'den 2017 yılı sonuna kadar bir yıl hariç sürekli kar eden şirket TT'deki hisselerini rehin vererek çektiği kredileri ödemek yerine kar payı dağıtarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Türk Telekom'un devredildiği 2005 yılında 7 Milyar 690 Milyon olan öz sermayesi hızla erimiş ve 2017 yılının sonunda 4 Milyar 555 Milyon liraya gerilemiştir. Toplam borçları ise 24 Milyar 593 Milyon lira olup toplam borçlarının öz sermayeye oranı %539 seviyesindedir. Türk Telekom'un borcunun toplam varlıklarına oranına bakıldığında bu oranın %40,26'dan %84,37'ye seviyesine yükseldiği görülmektedir.

Sermaye artımı yerine borçlanmanın tercih edilmesi ve borç faizlerinin gider gösterilmesi nedeniyle kurumun 2005 yılında 811 Milyon lira olan vergi ödemesi 2017 yılında 342 Milyon liraya düşmüştür.

Hazinenin, Türk Telekom'un özelleştirilmesi sonrası uğradığı gelir kaybı (kar payı, indirilen kurumlar vergisi, kaldırılan vergi ve fonlar,) ile yüklenmiş olduğu giderler (Kamuya nakledilen

personelin ücretleri ve kıdem tazminatları) toplamı satıştan elde edilen gelirlerin dört yıllık karşılığı olmuş ve hazine büyük zarara uğratılmıştır.

OGER Telecom'un Türk Telekom'un blok satışında ödediği meblağı kar transferi olarak geri aldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca ihale sonrası şartnamede değişiklikler yapılarak OGER şirketine avantajlar sağlanmıştır. Bu avantajlardan bir kısmı şunlardır;

- İhale sonrası Kurumlar Vergisi %30'dan %20'ye indirilmiş
- Sabit telefon abonelerine sabit ücretler konulmuştur
- Telekom 25 yıllığına kiralanmış olmasına rağmen arsaların ve gayrimenkullerin satışına izin verilmiştir
- Rekabete açılması gerekirken Tekel konumu muhafaza edilmiştir
- Şirket kiralanmış olmasına rağmen hisselerinin banka kredilerine teminat verilmesine izin verilmiştir.

Bunların yanı sıra OGER Telecom borçlarını ödemediği gibi özelleştirme sonrası en büyük amaçlarından olan hizmet kalitesini artırma kaliteli ve ucuz hizmetler sunmaktan da uzaktır.

Şöyle ki; Türkiye'nin özelleştirme sırasında sahip olduğu fiberin 150 bin kilometre olduğu düşünüldüğünde, aradan geçen 12 yılda özelleştirmeden beklenen ölçüde bir yol kat edilemediği görülmektedir. Küresel raporlara bakıldığında da, Türkiye'nin fiber internet hızının Avrupa ortalamasının çok gerisinde olduğunu görülmektedir. Örneğin; Dünyanın en büyük internet içerik sağlayıcılarından olan Amerikan teknoloji şirketi Akamai'nin 2017 raporunda Türkiye'nin ortalama internet hızı 7.6 Mbit olarak belirtilirken, Türkiye'deki kullanıcıların %76'sının 4Mbit ve üstü hızlarda; %19'unun 10Mbit ve üzeri hızlarda; %7.5'inin ise 15Mbit ve üstü bir hızla internete erişebilmektedir. Yani; 7,6 Mbit hızıyla Türkiye, Avrupa ülkelerinin sahip olduğu hızın çok gerisinde kalmaktadır.

Yukarıda özetle belirtmiş olduğum nedenlerle 2005 yılında özelleştirilen Türk Telekom kurumunun özelleştirme süreci sonrasındaki uygulamaları, mal varlıkları, hizmetleri ve sorunlarının tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacı ile Anayasamızın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ve teklif ederiz.